

Има наизглед "споредних" вести које много боље одсликавају стварност него извештаји или снимци ратова, избора, светских криза. Таква је, на пример, она да је компанија "Дизни" одлучила да стави упозорења о расистичком садржају неколико култних цртаних филмова, попут Петра Пана, Дамба, Мазе и Луње, Мачака у високом друштву... Још прошле године, на стриминг платформи Дизни+, та упозорења додата су у мањи прозор са стране екрана, али сада је компанија одлучила да оде корак даље и да се пре почетка филма појави упозорење преко читавог екрана, које стоји десетак секунди: "Овај програм садржи негативне приказе или лош третман људи или култура. Ти стереотипи су били погрешни тада, а погрешни су и сада. Уместо да одстранимо овај садржај, ми желимо да признамо његов штетан утицај, да учимо од њега и започнемо дискусију која ће створити инклузивнију будућност."

"Дизни" скрушено признаје да је у његовим старим цртаћима било "расистичких мотива" и "застарелих културолошких приказа", па тако врале које помажу Дамбу да лети имају пренаглашено стереотипне црначке гласове, Петар Пан (1953) садржи стереотипе који приказују Индијанце као људе који "причају неразумљивим језиком" и више пута их назива расистичким термином "црвенокошци"; у Мазе и Луњи (1955) су сијамске мачке Си и Ам симбол азијатских стереотипа, а и гласови паса такође изражавају предрасуде о земљама из којих те врсте потичу, попут мексичке чиваве Педра и руског хрта Бориса. А тек Мачке из високог друштва (1970), у њима сијамска мачка са искошеним очима и истуреним зубима свира клавир са штапићима и прича о азијској храни "стереотипним акцентом, чиме се подржава стереотип вечитог странца". Краљ Луј у Књизи о џунгли (1968) је "расистичка карикатура Афроамериканца, јер је орангутан приказан као лењ и пева у диксиленд џез стилу".

На први поглед, хвале вредна "Дизнијева" иницијатива, у складу са широко распрострањеним синдромом политичке коректности против које, опет на први поглед, не може имати ништа против онај ко сматра да су расна, верска, национална, родна и свака друга равноправност врхунске вредности људског рода.

Суштински, иницијатива је суманута. Не постоји нико ко је одрастао на поменутих или сличних делима ко ће рећи да су му цртаћи усадили расне предрасуде (копајући овим трагом, сетио сам се кућне помоћнице, црнкиње позамашне позадине, која метлом јури мачка Тома када год направи неки белај, али и поред најбоље воље нисам нашао у себи

ни траг сећања да сам због тога мислио да су све црнкиње дебеле и предодређене за просте послове). Али, зато је лако замислити родитеља који данас са дететом гледа Мачке из високог друштва и презнојава се док покушава да му објасни шта значи обавештење на почетку, и дете које, уместо да ужива у гледању Мачака и слушању песама, пита родитеља шта су и где су у цртаћу ти расистички стереотипи.

Можда све наведено звучи као банална и неважна епизода стварности, али тешко је отети се утиску да се она само уклапа у тренд који се последњих година ваља планетом, да се суштински исправне акције попут борбе за права Афроамериканаца у САД или покрета Ме тоо претворе у опасне карикатуре добрих намера

Можда све наведено звучи као банална и неважна епизода стварности, али тешко је отети се утиску да се она само уклапа у тренд који се последњих година ваља планетом, да се суштински исправне акције попут борбе за права Афроамериканаца у САД или покрета Ме тоо претворе у опасне карикатуре добрих намера. Па се тако крене у масовно рушење споменика "симболима колонијализма и расизма" (када би се великанима у било којој области живота почела тражити безгрешност као подобност, споменици не би постојали и улице би, свуда у свету, биле означене бројевима), а друштвене мреже и класични медији, уместо суда, преко ноћи пресуђују свакоме на кога падне сумња за сексуално злостављање или узнемиравање.

Што се тиче културе, ако се овако настави, будућност делује дистопијски. Шта ће бити ако се морални цензори дохвате, на пример, Астерикса и Обеликса?

Чича Томина колиба и Прохујало са вихором већ носе белег расизма, а право је чудо што се још нико није сетио Књиге о џунгли у папирном издању, колико тек тамо има добрих Енглеза и не баш добрих, дивљачних Индуса

Џаба што је Рене Гошини својим топлим, генијалним хумором без злобе усрећио милионе читалаца, у Астериксу све толико врви стереотипима о Семитима који вечито ратују међу собом, лењим црнцима са дебелим уснама, "црвенокожим" Индијанцима, крутим Енглезима, превртљивим Левантинцима, да би једини начин да се он политички коректно прочисти био да се спали.

Чича Томина колиба и Прохујало са вихором већ носе белег расизма, а право је чудо што се још нико није сетио Књиге о џунгли у папирном издању, колико тек тамо има добрих Енглеза и не баш добрих, дивљачних Индуса. Само, Хуго Прат, творац Корта Малтезеа, рекао је једном да је шездесетих, следећи ондашње прогресивне трендове, прочитао дела Маркса и Маркузеа, али да их више није узео у руке јер је закључио да не могу да га гану као "стари реакционар Киплинг".

(Време)